

Tarkastusvaliokunta

Keskiviikko 28.4.2021 klo 11.30—12.00

Läsnä

puheenjohtaja Outi Alanko-Kahiluoto vihr
varapuheenjohtaja Merja Mäkisalo-Ropponen sd
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Esko Kiviranta kesk (1, 2, 3 osittain)
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Päivi Räsänen kd
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
jäsen Pia Viitanen sd (1, 2, 3 osittain)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Nora Grönholm
valiokuntaneuvos Heidi Silvennoinen
tarkastusneuvos Arto Mäkelä

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 10 jäsentä. Kaikki osallistuivat kokoukseen etäyhteydellä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtiontalouden tarkastusviraston taloudenhoito

Valiokunnan oma asia O 4/2021 vp

Valiokunta keskusteli asiantuntijasuunnitelmasta.

Valiokunta päätti pyytää perustuslakivaliokunnan lausunnon TJ 38 § 2 momentin perusteella.

Perustuslain 90 § 1 momentin mukaan Eduskunta valvoo valtion taloudenhoitoa ja valtion talousarvion noudattamista. Tätä varten eduskunnassa on tarkastusvaliokunta, jonka tulee saattaa eduskunnan tietoon merkittävät valvontahavaintonsa. Lisäksi TJ 31 a §:n mukaan tarkastusvaliokunnalla on oikeus omasta aloitteestaan ottaa käsiteltäväkseen perustuslain

Pöytäkirja TrVP 8/2021 vp

90 §:n 1 momentin nojalla toimialaansa kuuluva asia sekä laatia siitä mietintö täysistunnolle.

Valiokunnalla on käynnissä omana asiana Valtiontalouden tarkastusviraston taloudenhoito (O 4/2021 vp) ja valiokunta on päättänyt kokouksessaan 7.4.2021 laatia asiasta mietinnön täysistunnolle. Valiokunnan selvitystyö kohdistuu viraston sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan sekä hyvän hallinnon periaatteiden ja asiaa koskevien säännösten noudattamiseen Valtiontalouden tarkastusviraston taloudenhoidossa. Yksityiskohtaisemmin esille nostetaan myös sisäisen tarkastuksen toiminta, matkustussäännön noudattaminen erityisesti koskien pääjohtajan matkoja, matkakuluja ja Finnairin bonuspisteiden käyttöä.

Valiokunnan työn aikana on noussut esiin kysymys tarkastusvaliokunnan toimialasta ja toimivallasta, kun kysymyksessä on Valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtajan irtisanomismenettely. Eduskunnan virkamiehistä annetun lain 10 §:n mukaan eduskunta valitsee valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtajan ja saman lain 71 §:n mukaan eduskunta päättää valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtajan irtisanomisesta ja virkasuhteen purkamisesta. Edelleen 28 §:n mukaan työnantaja ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Perustuslain 39 §:n mukaan asiat puolestaan tulevat eduskunnassa vireille hallituksen esityksellä tai kansanedustajan aloitteella tai muulla perustuslaissa tai eduskunnan työjärjestyksessä säädettyllä tavalla.

Valiokunta pyytää perustuslakivaliokunnalta lausuntoa TJ 38 § 2 momentin perusteella, koska tarkastusvaliokunnassa on epäselvyyttä valmisteilla olevan asian perustuslainmukaisuudesta. Valiokunta on kuullut asiantuntijoita ja pyytänyt kirjallisia asiantuntijalausuntoja. Saadut lausunnot ovat keskenään ristiriitaisia.

Valiokunta pyytää perustuslakivaliokunnan antavan lausunnossaan ratkaisun siihen, kuuluuko tarkastusvaliokunnan toimialaan perustuslain mukaan pääjohtajan irtisanomismenettelyyn liittyviä tehtäviä, mitkä ovat asiassa eduskunnan eri elimien väliset toimivaltasuhteet sekä miten pääjohtajan irtisanomismenettely saatetaan vireille eduskunnassa.

Valiokunta saattaa lisäksi perustuslakivaliokunnan tietoon, että perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 19/2000 vp) sivunnut asiaa pääjohtajan irtisanomisperusteiden osalta ja todennut silloin: "Tarkastusviraston pääjohtajan asema huomioon ottaen laissa on valiokunnan mielestä asianmukaista säätää "erityisen painava syy" nimenomaisesti pääjohtajan irtisanomisperusteeksi. Laissa tulee niin ikään säätää, että päätöksen pääjohtajan irtisanomisesta tekee eduskunta (vrt. perustuslain 38 §:n 2 mom.). Perusteltua on, että eduskunta päättää asiasta saatuaan siitä perustuslakivaliokunnan kannanoton. Menettelyn tarkoituksena on varmistaa irtisanomiseen vaadittavien oikeudellisten edellytysten arvioiminen ja tällainen arviointitehtävä kuuluu luontevasti perustuslakivaliokunnalle. Säännökset asian valmistelevasta käsittelystä perustuslakivaliokunnassa voidaan tarvittaessa sisällyttää eduskunnan työjärjestykseen."

4. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

Pöytäkirja TrVP 8/2021 vp

5. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 29.4.2021 klo 12.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Heidi Silvennoinen